

Motius de participació esportiva de nens brasilers* en funció de les seves edats

FÉLIX GUILLÉN GARCÍA

Universidad de Las Palmas de Gran Canaria (España)

GILMAR WEIS

Universidad de Santa Cruz del Sur (Brasil)

MANUEL NAVARRO VALDIVIESO

Universidad de Las Palmas de Gran Canaria (España)

Resum

Aquest treball té com a objectiu estudiar els motius de la pràctica esportiva en joves brasilers, en funció de les seves diferents edats. La mostra està constituïda per 171 joves brasilers de sexe masculí, amb edats compreses entre 8 i 14 anys. Per a la realització del treball es va aplicar una adaptació del Qüestionari de Motius de Participació de Gill, Gross i Huddleston (1983). Es van realitzar ANOVAS per a la comparació dels diferents grups d'edats que es van establir, així mateix es van realitzar Anàlisis Factorials per a cada un dels grups d'edats.

Els resultats obtinguts mostren que els motius que porten a la pràctica esportiva dels joves presenten unes certes diferències, segons les seves edats; apareixen diferències significatives tant en alguns aspectes concrets com en els factors que es conformen. En general, sembla que els motius assenyalats són similars als apareguts en altres estudis realitzats anteriorment en altres contextos geogràfics, com ara USA i Espanya.

Paraules clau

Motius, Participació esportiva, Edats, Joves, Brasil.

Abstract

The purpose of the present was to study the sports practices motives in Brazilian Youth, considering different ages. The sample is constituted by 171 males between 8 and 14 years old. It was used the Participation Motive Questionnaire from Gill, Gross and Huddleston (1983). ANOVAS were done to the different age-group comparison and, moreover, a Factorial Analysis for each age-group was done.

The results depicted that the youth sport s practices motives presents differences according their age, showing significant differences in certain aspects and the factors that are showed. In general, it seems that the motives are similar to others studies done before in other countries such as USA and Spain.

Key words

Motives, Participation, Sport, Ages, Youngs, Brasil.

Introducció

Els motius que porten els nens i joves a practicar algun tipus d'esport, és una de les principals temàtiques que atreuen l'atenció dels entrenadors, mestres, professors d'educació física i, naturalment, dels psicòlegs de l'esport, en estudiar l'esport infantil (Gould, 1982; Pérez i Busquets, 1990).

La importància d'aquesta temàtica radica principalment a conèixer quines són les raons que porten els nens a practicar l'esport i mantenir aquesta pràctica, per tal

com aquest coneixement repercutirà i incidirà directament en el manteniment del nombre de nens i joves que es troben practicant l'esport, així com en el possible increment de participants en activitats esportives i, consegüentment, en la reducció del nombre d'abandonaments.

Per conèixer els motius de la pràctica esportiva en els joves s'han anat realitzant, de forma més o menys generalitzada, des dels anys 70, estudis que ajuden a comprendre aquesta realitat. Els primers estudis realitzats se centraven simplement a conèixer de forma general les

* Nens i adolescents dels quatre barris que integren la ciutat de Santa Cruz do Sul, amb nivell de vida equiparable a una província espanyola de nivell mitjà.

raons dels nens per involucrar-se en l'esport; posteriorment, aquests estudis han estat cada vegada més específics, en tractar de conèixer aquesta realitat, però no solament de forma general sinó també en funció de les pròpies característiques dels nens i joves.

Per aquesta mateixa raó s'han realitzat multitud d'estudis diferencials en funció de diferents qüestions, i una d'aquestes ha estat el gènere dels practicants (Ewing i Seefeldt, 1989; Gill, Gross i Huddleston, 1983), per tal de determinar si els motius que inciten a la pràctica són els mateixos en tots dos sexes o si, al contrari, els arguments difereixen.

Una altra variable que també s'ha tingut en compte és la diferència producte de les edats dels nens. En aquest sentit, la majoria dels estudis acostumen a analitzar la franja d'edat que va des dels 6 als 18 anys, atès que és el període considerat com a propi de l'esport infantil, a part que és precisament al final d'aquesta etapa quan es produeix un major abandonament esportiu.

També s'han realitzat treballs adreçats a detectar diferències en funció dels esports en què els joves s'han iniciat (Gill, Gross i Huddleston, 1983; Gould i Horn, 1984), atès que és possible pensar que les raons argumentades podrien ser diferents segons les característiques de l'esport en què s'està immers, perquè cadascun pot oferir sensacions diferents, però també problemàtiques específiques (esports individuals *vs.* col·lectius, o de competició *vs.* cooperació, etc.).

Continuant amb l'evolució de les investigacions en aquest àmbit, en el pla metodològic, els estudis han passat de realitzar-se utilitzant qüestionaris oberts a fer servir qüestionaris específics, com ara el Qüestionari de Motius de la Participació de Gill, Gross i Huddleston (1983) o escales de valors.

Tanmateix i malgrat el temps transcorregut des dels seus inicis, els estudis continuen donant respostes insuficients, al nostre parer per raons diverses, una d'elles radica en el fet que la majoria de les investigacions han estat realitzades fonamentalment als USA i a d'altres països del seu mateix entorn sociocultural i lingüístic; possiblement això fa que els resultats no siguin extrapolables, per la qual cosa es continuen desconeixent les motivacions dels nens d'altres àmbits socioculturals i geogràfics distints, que tal vegada podrien reflectir resultats clarament diferents. Així, ens trobem que a països del nostre entorn, els estudis realitzats són sincerament escassos. Concretament, a Espanya, els estudis realitzats s'han centrat en la relació amb l'autoeficàcia, les orientacions de fita, el clima 'motivacional' percebut, etc.

(Balaguer i Atienza, 1994; Cecchini, Méndez i Muñiz 2003; Garcés de los Fayos, 1995; García Ferrando, 1990; Guillén, 1990; López i Márquez, 2001; Ortega i Zubiaur, 2004; Salguero, 2002; Villamarín, Mauri i Sanz, 1998). D'altra banda, a l'Amèrica Llatina, els estudis són pràcticament nuls, llevat del cas del Brasil, on destaquen els realitzats per Samulski (2002), Gaya i Cardoso (1998), Scalón, Becker i Brauner (1999), De Rose, Ramos i Tribst (2001), Pussieldi, Fernandes i Mendonça (2003) i Bastos i Rosa (2004).

Davant de tot el que acabem d'exposar, el nostre objectiu, és, d'una banda, conèixer els motius que porten a practicar un esport concret, el bàsquet, en una zona determinada del Brasil: Rio Grande do Sul. I també pretenem d'analitzar les diferències en funció de l'edat dels nens i joves participants.

Mètode

Aquest és un disseny de modalitat selectiva, la finalitat del qual és verificar i analitzar els principals motius aportats pels nens i adolescents per participar en un programa d'iniciació esportiva.

Mostra

A l'estudi hi van participar nens i adolescents dels quatre barris que integren la ciutat de Santa Cruz do Sul (ciutat rural del sud de Brasil, amb un nivell de vida equiparable a una província espanyola de nivell mitjà) que van participar en la trobada que tenia com a objectiu propiciar una major integració amb els nens participants en un projecte a desenvolupar. La mostra està composta per 171 nens de sexe masculí amb edats entre els 8 i els 14 anys ($X = 12,10$) i que prèviament havien participat en una altra trobada festiva als barris on resideixen.

Instrument

L'instrument utilitzat per a l'obtenció d'informació va ser la versió brasilera del Qüestionari de Motius de Participació de Gill, Gross i Huddleston (1983), qüestionari traduït, modificat i validat per Scalón, Becker i Brauner (1999). Per a cadascuna de les 19 qüestions que conformen el qüestionari els subjectes havien de respondre si les entenien i contestar si l'asseveració realitzada era per a ells "molt important", "important", "poc important" o "gens important".

Procediment

El lloc de realització d'aquest acte esportiu va ser la Universitat de Santa Cruz do Sul, atès que aquesta presentava les millors condicions en termes d'espai físic per a la realització dels jocs i del qüestionari. Per contestar el qüestionari, mentre d'altres joves, amb els seus equips respectius, participaven en els jocs, un grup compost per 20 nens era conduït a la sala especial del gimnàs de la universitat esmentada, on un dels coordinadors del projecte distribuïa i explicava la forma de respondre el qüestionari. Quan aquests acabaven d'emplenar-lo un altre grup passava pel mateix procés.

Tractament estadístic

Les dades recollides van ser analitzades mitjançant el programa estadístic *SPSS 11.0 for Windows*. Per a la descripció de les dades dels grups estratificats per edat es va optar per l'estadística descriptiva, i es van presentar les freqüències absolutes i mitjanes, per a

cada una dels ítems o variables que integren el qüestionari. A més a més de les anàlisis a nivells generals, es van fer anàlisis tenint en compte els diferents grups d'edats. Igualment, es va realitzar una anàlisi de variància (ANOVA), per comparar els grups d'edats per a cada ítem i per a cada factor; per fer-ho es va utilitzar la prova F del Test de Scheffe. Igualment es va intentar de conèixer l'estructura factorial, mitjançant una Anàlisi de Components Principals amb rotació varimax.

Resultats

Principals motius de la pràctica esportiva, analitzats de forma general

A la *taula 1*, i de forma general s'observa que la majoria dels aspectes suggerits pels joves com a motius per participar en el projecte esportiu, concretament 15 dels 19 motius que componen el qüestionari, tenen puntuacions mitjanes superiors a 3, i només hi ha 4 ítems que tenen puntuacions per sota de 3.

	Ordre	Mitjana	D.T.
1. M'agrada millorar les meves habilitats (tècniques)	1	3,75	,53
2. M'agrada estar amb els meus amics	12	3,29	,77
3. M'agrada viatjar	16	2,83	,96
4. M'agrada estar en forma, ser fort i saludable	6	3,47	,80
5. M'agrada rebre elogis	15	3,05	1,00
6. M'agrada fer nous amics	13	3,22	,86
7. M'agrada tenir el reconeixement de parents i amics	14	3,11	,94
8. M'agrada fer coses en què sóc bo	7	3,42	,78
9. M'agrada fer exercicis	5	3,50	,76
10. M'agrada tenir alguna cosa a fer	9	3,31	,83
11. M'agrada l'acció, l'aventura i els reptes	8	3,39	,87
12. M'agrada l'esport d'equip	3	3,64	,63
13. M'agrada l'esport individual	19	2,31	1,11
14. M'agrada competir per vèncer	11	3,31	,92
15. M'agrada sobretot participar (la victòria no m'interessa)	18	2,73	1,14
16. M'agrada pertànyer a un equip	4	3,53	,78
17. M'agrada sentir-me important i famós	17	2,80	1,05
18. M'agrada estar alegre, divertir-me	2	3,66	,67
19. M'agrada rebre medalles i trofeus	10	3,31	,94

Taula 1

Principals motius de la pràctica esportiva, analitzats per característiques.

Concretament, de totes les variables es percep que les cinc més valorades són, per ordre de preferència: Millorar les meves habilitats tècniques (3,75); Estar alegre i divertir-me (3,66); M'agraden els esports d'equip (3,64); Desig de pertànyer a un equip (3,53); M'agrada fer exercicis (3,50).

A l'extrem oposat es troben, i resulta igualment remarcable, que les quatre qüestions menys valorades hagin estat: gust per l'esport individual (2,31); gust sobretot per participar –i no tant per la victòria– (2,73); sentir-se important i famós (2,80) i desig de viatjar (2,83).

Principals motius de la pràctica esportiva, en funció de l'edat

Com s'observa a la *taula 2*, s'aprecien algunes diferències en els motius seleccionats pels nens per practicar l'esport, si tenim en compte les edats. Així, es percep que existeixen diferències en almenys set variables. Si analitzem aquestes diferències significatives

trobem que es produeixen en les qüestions següents: “rebre elogis” que presenten diferències significatives (F. 3,52; Sig. ,031), concretament entre el grup de nens amb edats compreses entre els 8 i els 10 anys en comparació amb els de 14 a 16 anys, i són més importants en els de menor edat.

Al “gust pel reconeixement de parents i amics”, igualment s'observen diferències significatives (F. 11,35; Sig. ,000), entre els nens d'entre 8 i 10 anys en comparació amb els altres dos grups d'edats superiors.

A la qüestió “gust de tenir alguna cosa a fer”, la diferència és significativa amb (F. 3,83; Sig. ,023), solament entre els grups situats en la franja d'edat entre 8-10 anys comparat també amb el grup de més edat.

Pel que fa a l'aspecte “gust per l'esport individual”, la diferència torna a ser significativa amb (F. 6,0; Sig. ,003), entre el grup situat en l'etapa dels 8 i 10 anys comparat amb els altres dos grups 11-13 i 14-16 anys.

“Pertànyer a un equip”, per la seva banda, resulta més valorat de forma significativa (F. 6,15; Sig. ,003)

	8-10	11-13	14-16	F	Sig.
1. M'agrada millorar les meves habilitats (tècniques)	3,76	3,75	3,76	,005	,995
2. M'agrada estar amb els meus amics	3,50	3,23	3,28	1,490	,228
3. M'agrada viatjar	3,14	2,80	2,64	2,772	,065
4. M'agrada estar en forma, ser fort i saludable	3,50	3,46	3,50	,052	,949
5. M'agrada rebre elogis	3,41	3,02	2,80	3,529	,031*
6. M'agrada fer nous amics	3,39	3,20	3,11	,991	,373
7. M'agrada el reconeixement de parents i amics	3,78	2,97	2,95	11,35	,000*
8. M'agrada fer coses en què sóc bo	3,61	3,36	3,42	1,369	,257
9. M'agrada fer exercicis	3,61	3,48	3,47	,453	,636
10. M'agrada tenir alguna cosa a fer	3,66	3,26	3,17	3,838	,023*
11. M'agrada l'acció, l'aventura i els reptes	3,67	3,36	3,24	2,451	,089
12. M'agrada l'esport d'equip	3,44	3,66	3,75	2,493	,086
13. M'agrada l'esport individual	2,82	2,29	1,95	6,082	,003*
14. M'agrada competir per vèncer	3,20	3,36	3,26	,447	,640
15. M'agrada sobretot participar (la victòria no m'interessa)	2,79	2,79	2,53	,767	,466
16. M'agrada pertànyer a un equip	3,66	3,37	3,83	6,152	,003*
17. M'agrada sentir-me important i famós	3,17	2,77	2,56	3,316	,039*
18. M'agrada estar alegre, divertir-me	3,64	3,60	3,80	1,30	,275
19. M'agrada rebre medalles i trofeus	3,76	3,21	3,19	4,992	,008*

Taula 2

Motius de la pràctica esportiva, en funció de les edats dels joves.

8-10	11-13	14-16
Reconeixement de parents	Millorar les meves habilitats	Pertànyer a un equip
Rebre medalles i trofeus	Practicar esports d'equip	Alegre i divertir-me
Millorar les meves habilitats	Alegre i divertir-me	Millorar les meves habilitats
Acció, aventures i reptes	Fer exercicis	Practicar esports d'equip
Pertànyer a un equip	Estar en forma, fort i salut	Estar en forma, fort i salut
Tenir alguna cosa a fer		

Taula 3

Motius principals de cada grup d'edat.

pels de més edat (14-16) davant del grup intermedi (11-13).

En relació amb la qüestió “sentir-me important i famós”, es percep que els nens entre 8 i 10 anys presenten diferències significatives (F. 3,31; Sig. ,039), en comparar-los amb els nens entre els 14 i 16 anys.

Finalment, en la variable “rebre medalles i trofeus”, s’observen diferències significatives (F. 5,0; Sig. ,008), entre el grup de 8-10 anys en comparació amb els nens situats en les etapes d’11-13 i 14-16 anys.

Si contemplem només els cinc motius principals esgrimits per cada grup d’edat (vegeu *taula 3*) trobem que solament “millorar les meves habilitats” és assenyalat per tothom.

D’altra banda, “estar en forma, fort i saludable”, “practicar l’esport d’equip”, “pertànyer a un equip” i “estar alegre i divertir-me”, són variables esmentades entre les principals per dos dels grups d’edat. Mentre que només es troben entre els motius principals per a un dels grups, els ítems referits a “reconeixement de parents i amics”, “m’agrada fer exercici”, “tenir alguna cosa a fer”, “m’agrada l’acció, les aventures i els reptes” i “rebre medalles i trofeus”.

Anàlisi Factorial de components principals subjacent en cada grup d’edat

Després de l’anàlisi factorial corresponent i amb la finalitat de descriure els aspectes esmentats en funció dels possibles factors considerats, tal i com s’observa a la *taula 4*, de forma general s’aprecia que els nens, tots ells de sexe masculí, que participen en el programa d’iniciació esportiva, puntuen alt en les 5 dimensions: *Reconeixement Social; Afiliació, diversió i excel·lència; Amistat i salut; Acció-emoció i Competència.*

En un estudi previ de Weis i Guillén (2003), s’indiquen de forma més extensa l’estructura factorial subjacent i els ítems que componen cada un dels factors considerats de forma general, el seu pes i, per tant, com queden constituïts específicament.

Tenint en compte els factors extrets segons les edats, trobem algunes diferències si considerem l’ordre de prioritats concedides en cada una de les edats. Així, trobem que per a totes les edats el factor d’*“afiliació, diversió i excel·lència”*, és el més destacat, en canvi, *“Reconeixement Social”* i *“Amistat i Salut”*, s’intercanvien el segon i tercer lloc d’importància segons el segment d’edat analitzat. El mateix s’esdevé entre els factors d’*“acció-*

	ítems	8-10	11-13	14-16	F	Sig.
Reconeixement social	17,8,5,19	3,49	3,10	3,00	5,541	,005*
Afiliació, diversió i excel·lència	12,1,16,9,18	3,62	3,57	3,74	1,843	,161
Amistat i salut	2,4,6	3,45	3,30	3,30	,918	,401
Acció-emoció	13, 11,10,7, 3	3,43	2,94	2,79	13,70	,000*
Competència	15,14	3,00	3,08	2,91	1,064	,347

Taula 4

Principals factors de la pràctica esportiva, segons les edats.

emoció” i “Competència”, que s’intercanvien el quart i cinquè lloc pel que fa a rellevància per a cada franja d’edat.

També es percep que el factor referit al “*Reconeixement Social*”, presenta diferències estadísticament significatives. Concretament, trobem que les mitjanes se situen entre 3,49 com a màxima per als nens que es troben entre els 8 i els 10 anys i la mínima 3,00 per als de 14 a 16 anys; en els nens d’11 a 13 anys és de 3,10. L’existència de diferències significatives es troben (F. 5,54; Sig. ,005), entre el grup de menys edat davant dels altres dos grups amb edats superiors. Això ens indica una major valoració d’aquests aspectes per part dels més joves.

Igual que passa en el factor esmentat anteriorment, en el factor d’“*acció i emoció*” es percep que hi ha una variació entre els 8-10 anys (3,08) davant de les etapes 11-13 anys (2,94) i 14 a 16 anys, on la mitjana és de 2,91. En aquest factor d’“*acció i emoció*” s’observa que, en avançar l’edat, la valoració disminueix de forma estadísticament significativa (F. 13,75; Sig. ,000).

Conclusió

Els resultats indiquen que per als nens i joves els motius per justificar la seva participació en un programa d’iniciació esportiva són diversos i de caràcter molt variat, que oscil·len des de la millora de les pròpies habilitats i divertir-se, passant pel fet de participar, formar part d’un equip i fer exercici, entre d’altres. Aquests resultats són coincidents amb els assenyalats per la majoria de les investigacions, com ara l’efectuada per Wankel i Kreisel (1985), la qual tenia com a finalitat detectar els motius de participació en les etapes inicials. Aquests resultats semblen ser coincidents amb les dades aparegudes en altres contextos culturals, geogràfics i socioeconòmics (Gill *et al.*, 1983).

En general, les qüestions més importants que condueixen a la pràctica esportiva es troben referides a l’interès per millorar les habilitats, divertir-se, l’interès per la pràctica en equip i pertànyer a un equip i fer exercici.

També s’han detectat diferències segons les edats dels joves. De manera que els més joves valoren més rebre elogis, alhora que rebre medalles i trofeus, obtenir el reconeixement per part de parents i amics, sentir-se important i famós, tenir alguna cosa a fer i més gust per l’esport individual. Conseqüentment, els joves de més edat valoren menys tots aquests aspectes.

D’altra banda, resulten valuoses les característiques

assenyalades com a més importants per cada grup d’edat, de tal manera que en general s’aprecia que els més joves valoren característiques referides a motivacions extrínseques, mentre que a mesura que augmenten en edat es valoren més els aspectes relacionats amb la diversió i l’excel·lència.

Els aspectes considerats com a més significatius van ser agrupats en cinc dimensions: “reconeixement social”, “afiliació, diversió i excel·lència”, “amistat i salut”, “acció-emoció” i “competència”.

Pel que fa sobretot a la dimensió d’afiliació, diversió i excel·lència es percep que no hi ha un motiu únic perquè els nens estiguin motivats per la pràctica esportiva sinó que aquests responen a múltiples qüestions, des de les que incideixen en necessitats primordials, com ara formar part d’un grup o divertir-se, passant per altres que es refereixen a fer exercici i millorar les pròpies habilitats. Tenint en compte això, creiem que cal que els entrenadors i organitzadors esportius planegin i estructurin els entrenaments de manera que aquests es connectin amb els interessos i necessitats explicitades pels seus integrants. Les investigacions semblen indicar que els entrenaments monòtons, jugar poc i l’estrès competitiu són causes freqüents per justificar l’abandonament. Ajudar els joves esportistes a aconseguir de satisfer els seus desigs i ambicions podria ser la clau per al manteniment de la motivació en la pràctica esportiva.

La diversió és un dels motius que obté una puntuació més elevada entre els participants d’aquest estudi, independentment de les seves edats.

Discussió

En un treball sobre iniciació esportiva (Cruz i Cervelló, 2003), remarquen que en les primeres experiències esportives dels nens s’hauria de prioritzar la diversió i l’aprenentatge per damunt dels aspectes competitiu. Altres estudis previs, com els desenvolupats per Gill, Gross i Huddleston (1983); Gould i Horn (1984); Weiss i Petlichkoff (1989) o més recents (Salguero, 2002; Weis i Guillén, 2003), també realitzats amb nens i adolescents, es va detectar, igualment, que els principals motius de participació són la diversió, l’alegria i el plaer. En aquesta línia és, doncs, molt important, segons Guillén (2000), que als entrenaments s’ofereixin activitats recreatives, jocs on els materials i l’espai físic siguin adaptats, a més a més de propiciar i oferir situacions perquè els nens aprenguin la modalitat en qüestió

jugant i permetent l'associació de dos estímuls diferents, el “joc i la tasca” alhora, tot fent que l'aprenentatge esdevingui una cosa més agradable i significativa.

De la mateixa manera l'“afiliació” és també adduïda pels nens com una de les principals raons de la participació en el projecte; cal assenyalar que aquest projecte se centra en la pràctica d'un esport d'equip, com ho és el bàsquet. Diversos autors en diferents contextos, Weiss i Chaumeton (1992), han trobat una alta rellevància per als nens en relació a aquesta variable, la qual cosa reflecteix la importància i el significat que representa per als nens el fet de pertànyer a un grup. En aquest sentit, l'entrenador pot proporcionar accions per afavorir el sentiment de grup, tractant-los a tots d'una mateixa manera, proporcionant un *feedback* adequat, independentment del nivell tècnic en què es troben, a més a més de propiciar situacions perquè se sentin importants i integrants efectius de l'equip.

Pel que fa a la categoria “Amistat i Salut” es pot observar, dintre d'aquest factor, que els nens perceben la salut i el fet d'estar en forma com a qüestions molt importants per justificar la seva participació en activitats esportives. En aquest sentit, ens crida l'atenció que en avançar l'edat hi ha una petita minva, que s'estabilitza entre els 11 i els 16 anys. Caldria esbrinar, en futures investigacions, si aquesta importància es manté, augmenta o disminueix a mesura que les edats avancen, atès que d'acord amb investigacions com ara les realitzades per García Ferrando (1990) i Blasco, Capdevila, Pintanel, Valiente i Cruz (1996), els resultats semblen indicar que entre els 17 i els 21 anys hi ha un nombre significatiu de persones que s'allunyen de l'activitat física, cosa que sembla indicar que existeix una aparent contradicció pel que fa a la importància concedida a aquesta qüestió. Sobre això seria igualment important esbrinar si la importància concedida a la salut expressa la preocupació real dels nens per aquesta o si, al contrari, les respostes esmentades només reproduïxen de forma artificial la imatge oferta pels mitjans de comunicació, que destaquen contínuament la importància d'un estil de vida actiu i, doncs, d'una vida més saludable. En aquest sentit, un treball realitzat per Weis (1998), en escoles públiques, indica que els continguts desenvolupats a les classes d'Educació Física posen l'èmfasi en la necessitat i la importància d'incorporar hàbits actius de vida, encara que també se sap que aquest coneixement no garanteix la incorporació d'activitats i hàbits saludables en els alumnes. Per això és imperiós desenvolupar mecanismes i estratègies perquè

la població incorpori i mantingui aquests hàbits regularment. En aquest sentit, Tani (2001) emfasitza la necessitat de realitzar un treball de sensibilització per fer que els nens incorporin l'activitat físicoesportiva per a tota la vida, bo i respectant, per fer-ho, les seves condicions biopsicosocials, cosa que propiciaria una major qualitat de vida.

En relació amb la “Competència”, se'n desprèn que els nens també estan preocupats amb l'aprenentatge i l'execució dels moviments i dels gestos específics que comporta cada modalitat esportiva. En aquesta línia, per a Boixadós i Cruz (2000), els nens que presenten un millor desenvolupament tècnic són reconeguts, vist que els físicament menys desenvolupats i coordinats reforcen uns sentiments d'incompetència. La importància concedida en relació amb aquest motiu topa, en moltes ocasions, amb la filosofia implantada per gran part dels entrenadors i dirigents de clubs i escoles, on la fita principal és la recerca de resultats i victòries, encara que els nens no estiguin ben preparats i sense que hi hagi un equilibri entre els participants; això causa sovint frustració i sentiments d'inferioritat en aquells que no assolixen els resultats previstos. Així, doncs, és important que els responsables dels programes esportius desenvolupin condicions perquè l'ensenyament sigui organitzat i estructurat per atendre i emfasitzar més els aspectes que respecten l'aprenentatge d'habilitats i competències esportives dels nens i es pari menys atenció als resultats de la competició.

Bibliografia

- Boixadós, M. i Cruz, J. (2000). Avaluació del clima motivacional, satisfacció, percepció d'habilitat y actituds de *fairplay* en futbolistes alevins i infantils. *Apunts. Educació Física i Esports*, (62), 6-13.
- Balaguer, I. i Atienza, F. (1994). Principals motius dels joves per jugar a tennis. *Apunts. Educació Física i Esports*, (31), 285-299.
- Bastos, A. i Rosa, E. (2004). Determinantes motivacionais da prática da natacao em escolares da rede particulare de encino da cidade de Aracaju –Sergipe– Brasil. A S. Márquez (coord.), *Psicología de la Actividad Física y el Deporte: Perspectiva Latina* (pàg. 17-28). León: Secretariado de Publicaciones y Medios Audiovisuales de la Universidad de León.
- Blasco, T.; Capdevila, L.; Pintanel, M.; Valiente, L. i Cruz, J. (1996). Evolución de los patrones actividad física en estudiantes universitarios. *Revista de Psicología del Deporte*, 9-10, 51-63.
- Cecchini, J.; Méndez, A. i Muñiz, J. (2003). Tendències o direccions de l'esport contemporani en funció dels motius de pràctica. *Apunts. Educació Física i Esports* (72), 6-13.

- Cruz, J. i Cervelló, E. (2003). *Psicología del deporte*. Manuscrit presentat per la seva publicació.
- De Rose, D.; Ramos, R. i Tribst, M. (2001). Motivos que llevan a la práctica del baloncesto: Un estudio con jóvenes atletas brasileños. *Revista de Psicología del Deporte*, 10 (2), 293-304.
- Ewin, M. E. i Seefeldt, V. (1989). *Participation and attrition patterns in American agency-sponsored and interscholastic sports: An executive summary*. North Palm Beach, FL: Sporting Goods Manufacturers's Association.
- Garcés de los Fayos, E. (1995). *La situación actual de la práctica deportiva en el alumnado femenino: Actitudes de las niñas y las adolescentes ante el deporte en la Región de Murcia*. Murcia: Consejería de Sanidad y Asuntos Sociales de la Región de Murcia.
- García Ferrando, M. (1990). *Aspectos sociales del deporte*. Madrid: Alianza.
- Gaya, A. i Cardoso, M. (1998). Os fatores motivacionais para a prática desportiva e suas relações com o sexo, idade e níveis de desempenho desportivo. *Revista Perfil*, 2 (2), 41-51.
- Gill, D.; Gross, J. B. i Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
- Gould, D. (1982). Sport Psychology in the 1980s: Status, direction, and challenge in youth sport research. *Journal of Sport Psychology*, 4, 203-218.
- Gould, D. i Horn, T. (1984). Participation motives in young athletes. A J.M. Silva i R. S. Weinberg (eds.), *Psychological Foundations of Sport* (pàg. 359-370). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Guillén, F. (1990). Actitud de los jóvenes hacia el deporte y la E.F. A Colegio Oficial de Psicólogos (ed.), *Actas II Congreso del Colegio Oficial de Psicólogos: Vol 10. Psicología de la Actividad Física y el Deporte* (pàg. 85-89). Valencia: COP.
- (2000). O burnout em jovens desportistas. A B. Becker, Jr. (ed.), *Psicologia aplicada à criança no esporte* (pàg. 58-82). Novo Hamburgo, RS: Feevale.
- López, C. i Márquez, S. (2001). Motivación en jóvenes practicantes de lucha leonesa. *Revista de Psicología del Deporte*, 10 (1), 9-22
- Ortega, M. J. i Zubiaur, M. (2004). Las orientaciones de meta y los motivos de práctica deportiva en jóvenes gimnastas de Catilla y León. A S. Márquez (coord.), *Psicología de la Actividad Física y el Deporte: Perspectiva Latina* (pàg. 69-80). León: Secretariado de Publicaciones y Medios Audiovisuales de la Universidad de León.
- Pérez, G. i Busquets, J. (1990). Aspectes prioritariis en la psicologia aplicada a l'esport amb joves. *Apunts. Educació Física i Esports*, 20, 33-38.
- Pussieldi, G.; Fernandes, S. i Mendonca, P. R. (2003, abril). Comparación de la edad de inicio de la practica de la aprendizagen y entrenamiento em natación em tres grupos distintos [CD-ROM]. Comunicació presentada al IX Congreso Nacional de Psicología del Deporte, León.
- Salguero, A. (2002). *Factores motivacionales que inciden en la práctica de la natación de competición y su relación con la habilidad física percibida y la deseabilidad social*. Tesis Doctoral no publicada. León: Universidad de León.
- Samulski, D. (2002). *Psicología do Esporte*. Barueri, SP: Manole.
- Scalon, R. M.; Becker Jr., B. i Brauner, M. R. G. (1999). Fatores motivacionais que influem na aderência dos programas de iniciação desportiva pela criança. *Revista Perfil*, 3 (3), 51-61.
- Tani, G. (2001). A criança no esporte: Implicações da iniciação esportiva precoce. A R. J. Krebs, F. Copetti, M. R. Roso, M. S., Kroeff i PH. Souza (orgs.), *Desenvolvimento Infantil em contexto. Estudo anual da sociedade internacional para estudos da criança* (pàg.101-115). Santa Catarina: UDESC.
- Villamarín, F.; Mauri, C. i Sanz, A. (1998). Competencia percibida y motivación durante la iniciación en la práctica al tenis. *Revista de Psicología del Deporte*, 13, 41-56.
- Wankel, L.M. i Kreisel, S. J. (1985). Factors underlying enjoyment of youth sports: Sport and age group comparisons. *Journal of Sport Psychology*, 7, 52-64.
- Weis, G. F. (1998) *O basquetebol em Santa Cruz do Sul*. Santa Cruz do Sul, Brasil. Edunisc.
- Weis, G. i Guillén, F. (2003). Establecimiento de las actividades deportivas a través de los motivos de participación de los niños participantes en el "Proyecto Cestinha" de Brasil. A S. Márquez (coord.), *Psicología de la Actividad Física y el Deporte: Perspectiva Latina* (pàg. 47-56). León: Secretariado de Publicaciones y Medios Audiovisuales de la Universidad de León.
- Weiss, M. R. i Chaumeton, N. (1992). Motivational orientations and sport behavior. A T. Horn (ed.), *Advances in Sport Psychology* (pàg. 101-184). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Weiss, M. i Petlichkoff, L. M. (1989). Children's motivation for participation in and withdrawal from sport: identifying the missing links. *Pediatric Exercise Science*, 1 (3), 195-211.